Влада - Радам !

Голос України

Газета Верховної Ради України № 84 (584) ♦ Субота, 8 травня 1993 року ♦ Ціна 8 крб.

З Днем Перемоги, дорогі ветерани! З Днем Перемоги, співвітчизники!

9 травня — особливий день для нашого народу, для всіх країн — учасниць антигітлерівської коаліції, для всіх народів світу. 9 травня — день, коли наші батьки й діди, принісши в жертву своє молоде життя, здобули Перемогу над фашизмом, здолали велику біду, що загрожувала людству.

Верховна Рада України сердечно вітає з Днем Перемоги всіх, хто своєю боротьбою на фронті і в партизанах, в підпіллі та працею в тилу наближав цей день. Бажаємо всім міцного здоров'я і щастя.

Ми розуміємо, що й сьогодні учасникам Великої Вітчизняної живеться нелегко. Багато невиконаних обіцянок дав їм колишній Радянський Союз, так і не зумівши належним чином забезпечити ветеранів житлом, транспортом, медичним обслуговуванням, пристойними пенсіями. Далеко не все можливе зробила для вас і молода Українська держава, яка тільки встає на ноги. Так склалося, що вам і замолоду випали надлюдські випробування, і на старість немає належного забезпечення. Суспільство усвідомлює борг перед ветеранами і зробить усе, щоб виконати свій обов'язок. Буде прийнято Закон України, яким визначається статус ветеранів війни і праці, гарантії їх соціального захисту. Ситуація після цього повинна змінитися на краще.

Сьогодні Верховна Рада України звертається до всіх, хто за законом і за велінням совісті має дбати про ветеранів війни і праці, — до всіх депутатів, посадових осіб виконавчої влади, керівників підприємств, установ, організацій, до молоді — мобілізувати всі можливості для допомоги людям, які внесли свій вклад у перемогу над фашизмом, оточити їх увагою і піклуванням.

Зробимо в кожному місті й селі, в кожному селищі й колективі все, щоб конкретною турботою гідно вшанувати кожного ветерана!

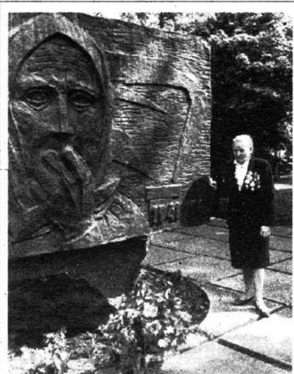
Громадяни України!

Шана до ветеранів, мир і злагода у суспільстві, чесна праця допоможуть нашій державі подолати кризу, змінити життя на краще.

Зі святом вас, наші славні батьки й діди, брати і сестри — творці Перемоги! Зі святом вас, нащадки солдатів Перемоги!

Вічна слава й вічна пам'ять полеглим у борні з фашизмом, вічна пам'ять усім жертвам другої світової війни!

Верховна Рада України

Чи не так сьогодні, напередодні Дня Перемоги, по всій Україні? Щирі вітання живим, квіти і вічна шана полеглим героям, всенародна подяка за визволення української землі, наших міст і сіл від фашистських загарбників.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Цитата дня

Корупція вразила всі гілки влади.

Україна щорічно втрачає 10- 12 мільярдів доларів через діяльність організованої злочинності.

Експерти ООН відзначають, що організовані злочинні утворення в ближньому і дальньому зарубіжжі розглядають Україну як заповідну зону, де можна реалізувати свої злочинні інтереси без особливого ризику.

Якщо ми не почнемо боротися з цим злом нині, то через два роки злочинці займуть місця у парламенті...

З виступу на сесії ВР України голови тимчасової комісії з питань боротьби з організованою злочинністю Віктора СЛЕСАРЕНКА 7 травня.

Продовжуємо падати, панове

За повідомленням Міністерства статистики України протягом першого кварталу валовий внутрішній продукт зменшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 10 відсотків, вироблений національний доход на 11, продуктивність праці — на 8 відсотків. Доходи бюджету України в першому кварталі становили 1624,3 мільярда, а видатки — 1681 мільярдів, тобто перевищували доходи на 56,7 мільярда карбованців. Емісія грошей за перший квартал збільшилась щодо відповідного періоду минулого року у 12,6 раза і дорівнює 405,1 мільярда карбованців. Ціни в державній торгівлі аналогічно зросли в 14 разів, при цьому на продовольчі товари — в 16 разів, на непродовольчі — в 12 разів. Ціни і тарифи на платні послуги зросли за цей же період у 15 разів, побутові послуги — в 17 разів. Водночас грошові доходи населення в середньому збільшилися в 14,1 раза.

Бровари можуть потрапити в історію

12-14 травня під головуванням академіка Миколи Чумаченка на Броварському заводі порошкової металургії відбудеться чергове, одинадцяте засідання Клубу директорів України. Планується участь віце-прем'єра Віктора Пинзеника, міністра промисловості Анатолія Голубченка. Очікується, що директорський корпус схвалить пакет пропозицій Кабінету міністрів по стабілізації економіки України.

Пізні яблука для остарбайтера

Дід Микола був неписьменний. Здається, місяць чи два вчився у сільській школі, «ще за австріяків», але ні тоді, ні пізніше — стараннями своїх дітей та онуків, він так і не навчився писати-читати. І було дивно, що розумів по-польськи й навіть трохи по-німецьки. Іншою дивиною видавалося, що дід Микола ніколи не розказував про війну.

(Закінчення на 2-й стор.).

Крупнокаліберні кулемети продаються в Харкові

Опівдні 5 травня в центрі міста, на людній площі, кілька військових строкової служби намагалися продати з-під поли крупнокаліберний танковий кулемет. На «торги» прибув наряд міліції Червонозаводського РВВС. Солдати просто так не здавалися, правда, й не відстрілювалися — кулемет не мав боєкомплекту. Міліціонерам довелося застосувати табельну зброю. Одного з військових поранено, нині він у гарнізонному госпіталі. За попередніми даними, кулемет вкрадено на Харківському танкоремонтному заводі під час обідньої перерви. Добре, що не танк! Але з такою охороною цього чекати недовго.

Флагман на мілині. Капітан за бортом

Флагман української металургії, комбінат «Криворіжсталь», збанкрутів. Про це заявив міністр промисловості Анатолій Голубченко на засіданні колегії Мінпрому. Про причини банкрутства міг доповісти екс-директор «Криворіжсталі» Костянтин Носов, але був відсутній. Нагадаємо, що з посади генерального директора «Криворіжсталі» він ретирувався за власним бажанням.

Читайте в номері

Офіційно

НЕ ОБМИНАЮЧИ ГОСТРИХ КУТІВ

6 травня Президент України Леонід Кравчук прийняв спеціального представника Президента Росії, першого заступника міністра закордонних справ РФ Анатолія Адамішина. Між Леонідом Кравчуком і гостем відбулася дружня розмова, в ході якої спеціальний представник Президента Росії був ознайомлений з підходами України до подальшого розширення і поглиблення стосунків між двома країнами. Після бесіди, яка проходила без присутності преси, Анатолій Адамішин відповів на кілька запитань журналістів.

На підставі одержаної інформації, сказав він, я зробив головний висновок: в обох державах вже існує тверда думка, що необхідно здійснити добрий крок у напрямку поліпшення відносин між нашими незалежними країнами.

Гість підкреслив, що Президент України під час розмови, не обминаючи гострих кутів, підтвердив, що українське керівництво надає великого значення розвитку відносин з Росією і бажає, щоб вони були справді дружніми і чесними.

Я добре орієнтуюсь у Бонні,

— сказав Прем'єр-міністр України Л. Кучма під час зустрічі з Президентом ФРН Ріхардом фон Вайцзеккером

Леонід Данилович мав на увазі те, що свого часу він навчався у Німеччині і пішки сходив усі вулиці Бонна. Але у ході зустрічей з представниками культури, підприємцями, політичними діячами з'ясувалось, що український прем'єр добре володіє ситуацією і широко обізнаний із різноплановим життям не лише столиці ФРН, а й загалом усієї країни.

Фактично візит делегації України на чолі з Л. Кучмою до ФРН був першим, який ніс на собі печать конкретики і бажання перенести існуючі контакти із звичного розмовного контексту у сферу реальних угод і взаємовигідного двостороннього співробітництва. Саме така позиція лягла в основу добору складу делегації, куди ввійшли віце-прем'єр - міністр М. Жулинський, міністр машинобудування, військово-промислового комплексу та конверсії В. Антонов, міністр культури І. Дзюба, перший заступник міністра закордонних справ М. Макаревич, заступник міністра економіки В. Гуреєв, голова президії Торговельно-промислової палати О. Михайличенко.

Триденне перебування української делегації у ФРН, яке відбувалося у рамках Днів України у Баварії, завершилось зустріччю з представниками провідних німецьких фірм. У ході тривалих переговорів було порушено широке коло питань, які становлять взаємний інтерес.

Детальніше про результати візиту Прем'єр-міністра України Л. Кучми до ФРН читайте у наступному номері.

Влас. інформація.

НАКАЗ МІНІСТРА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Міністр оборони України генерал-полковник К. Морозов видав наказ про святкування 48-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Перемога у Великій Вітчизняній війні, — говориться в наказі, — була здобута завдяки мужності і бойовій майстерності воїнів, щоденному трудовому героїзму робітників, колгоспників та інтелігенції в тилу.

Сьогодні в Збройних Силах служать сини й онуки учасників Великої Вітчизняної війни, гідно продовжують славні традиції старших поколінь.

Воїни Збройних Сил, як і весь народ України, незважаючи на важкі умови, роблять свій внесок у будівництво незалежної держави.

Озброєні захисники України, продовжуючи традиції старших поколінь, стоять на варті миру і розбудови незалежної держави.

Привітавши воїнів армії та Військово-Морських Сил, ветеранів війни, праці та Збройних Сил, борців за незалежність України, робітників оборонної промисловості зі святом Перемоги, міністр наказав:

9 травня 1993 року о 22 годині за місцевим часом провести святковий артилерійський салют у столиці незалежної України місті-герої Києві, містах-героях Одесі, Севастополі, Керчі та місті Львові тридцятьма артилерійськими залпами.

Вічна слава героям, які загинули в боях за волю і незалежність нашої Батьківщини!

Парламентська хроніка

НАКЛАДЕНО ВЕТО НА ВЕТО

Денне і вечірнє засідання 6 травня

Хоча кілька промовців і порівняли пленарне засідання з цирком, проте серйозного підгрунтя така оцінка не мала. Принаймні під час денного та вечірнього засідання. По суті, йшла копітка, можливо, навіть рутинна робота над законопроектами, яка потребувала не емоцій, а знання справи.

Виступаючи з питання «Про внесення змін до декрету Кабінету міністрів України про оплату праці», народний депутат України Олександр Барабаш запропонував розглянути його в комплексі з Положенням «Про регулювання фондів споживання» і накласти вето на декрет та 11 пункт Положення. Після короткого обговорення пропозицію було поставлено на голосування, але потрібної кількості голосів вона не набрала.

Пожвавило зал обговорення змін до Житлового кодексу. Потреба прийняття такого законодавчого акта продиктована Законом про приватизацію державного житлового фонду. Як зазначив доповідач, на початок травня приватизовано 80 тисяч державних квартир, що становить один відсоток їх загальної чисельності. Цей процес активізувався в останні два місяці. Проте не скрізь. Зокрема, дуже неохоче йдуть на приватизацію у Львівській, Харківській, Рівненській, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській та деяких інших областях. Причому приватизують в основному те житло, яке належить місцевим Радам. А підприємства і організації, які відають житловим фондом, поки що не поспішають, інколи навіть гальмують справу.

Чимало запитань постало щодо плати за житло. Але врешті-решт народні депутати прийшли до спільного знаменника і прийняли запропоновані зміни.

У першому читанні проголосовано також пакет проектів законів з питань судочинства. Зокрема, «Про конференції і з'їзди суддів», «Про атестаційно-дисциплінарні комісії суддів», «Про кваліфікаційні комісії суддів». Внесено також доповнення до постанови Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про статус суддів» та законодавчих актів, що стосуються захисту честі і гідності громадян.

З доповіддю «Про проект Державної програми боротьби із злочинністю» виступив міністр внутрішніх справ України Андрій Василішин. Обговорення її депутати розпочали наступного дня.

Василь ДІБРОВА.

Інтерв'ю в кулуарах

Г. ДЕМІДОВ:

— Що стосується пакету документів про боротьбу з організованою злочинністю, то державна програма боротьби з нею готувалася поспіхом, брали в цьому участь практично лише співробітники МВС. Програма, вважаю, потребує переробки. Крім проекту Кабінету міністрів є альтернативний, підготовлений Тимчасовою комісією по боротьбі з організованою злочинністю при Верховній Раді. Працюючи в цій комісії, ми переконалися, що певні особи гальмували протягом двох років винесення програми, подібної до нашої. Її особливість в тому, що ми системі організованої злочинності протиставляємо систему органів державної влади з спецпідрозділами, які матимуть певний правовий статус і підкорятимуться лише центру.

С. ГОЛОВАТИЙ:

— Моє ставлення до пакету судових законопроектів? Це залежатиме, як будуть враховані зауваження. Особливо це стосується кваліфікаційних комісій суддів: від них немалою мірою залежить розв'язання проблеми закріплення незалежності судової ланки. Відповідно має змінитися і Закон про статус суддів.

Записав Костянтин ПАРИШКУРА.

МИ ЗНОВУ В БІЙ ПІДЕМ. ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ

Ранкове засідання 7 травня

Депутати продовжили обговорення проекту державної програми боротьби із злочинністю. З співдоповіддю виступив голова Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю народний депутат Ярослав Кондратьєв. Він підкреслив, що прийняття державної програми узгодить дії всіх трьох влад, покладе однакову відповідальність за її виконання на державні органи, які мають різний конституційний статус. Разом з тим поліпшить соціально-психологічний клімат у країні: народ, заляканий хвилею злочинності, побачить, що держава протидіє складним і небезпечним соціальним явищам. Народний депутат Зіновій Дума вважає, що для реалізації цього документа необхідно, насамперед, реорганізувати правоохоронні органи та внести зміни в чинне законодавство. Крім цього, вважає Зіновій Дума, необхідно оновлювати кадри відповідних органів влади.

Водночас народний депутат Борис Олійник сказав, що під програму виділяється дуже мало коштів, що завадить успішному впровадженню в життя. Адже фінансове забезпечення будь-якого плану — одне з основних. Крім цього, Борис Олійник стверджує, що одним із серйозних недоліків даної програми є те, що в її реалізації буде задіяно чимало цивільних структур. А це, в свою чергу, призведе до «просочення» інформації в кримінальні структури. Борис Олійник також зазначив, що в проекті йдеться про діяльність агентури, але не має жодного слова про механізми її підзвітності.

З нетерпінням і в сесійному залі, і в ложі преси чекали на обіцяну подію дня — інформацію про роботу тимчасової комісії Верховної Ради з питань боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом, з якою виступив її голова — народний депутат Віктор Слєсаренко.

І це справді була подія. Адже промовець називав не лише разючі факти, а й конкретні прізвища.

Залежно від «спеціалізації» виникли два типи організованих злочинних утворень: симбіоз службових осіб і представників легального бізнесу (об'єдналися для добування незаконних прибутків з дозволених фінансово-економічних і комерційних операцій і успішно діють насамперед у кредитно-банківській системі, у сфері зовнішньоекономічних зв'язків та валютно-фінансових інтересів держави) і традиційні злочинні формування (сфера інтересів — контрабанда, торгівля зброєю, наркобізнес, проституція тощо). Тимчасова комісія, як випливало з виступу Слєсаренка, не тільки детально проаналізувала і викрила діяльність багатьох злочинних груп, а й напрацювала певну систему боротьби з організованою злочинністю, корупцією і хабарництвом.

Сесія продовжить роботу 18 травня.

Людмила КОХАНЕЦЬ,
Володимир ТЕТЕРУК.

Пам'ять

ПІЗНІ ЯБЛУКА ДЛЯ ОСТАРБАЙТЕРА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Міг — про що завгодно: як побралися з Марією і як вся родина була проти цього, а мати Катерини навіть віника кидала навперейми, щоб не було дороги до церкви. Про те, як, щойно народившись, повмирали їхні перші діти. Як у тридцять третім році збирали по Прикарпаттю харчі, щоб допомогти Великій Україні, а там не схотіли брати. Як вони з сусідами роздумували — чи вистачить однієї комори, коли приєднають Західну Україну до Великої, чи будувати ще одну, про запас... А от про війну — ні слова, бо був не на фронті, а в тилу, і не в нашому, а в їхньому, і не штірліцем, а...

У сорок першім році радянська влада відступала швидко, не мала часу мобілізувати місцевих чоловіків. За це взялася вже влада німецька, і на Захід пішли ешелони. Брали молодих здорових чоловіків, переважно селян. Тучапські газди тікали — хто в гори, хто в луги біля Черемошу, там і ховалися аж до самого Йордану. А на Водохреща посилали газдині дітлахів у луги, кликати батьків додому: який фріц у морозяку висуне носа на вулицю. Того вечора й опинилися всі тучапські газди в одній коморі, а потім повезли їх у телячих вагонах до Німеччини, і дід Микола став остарбайтером, працював у Гамбурзі на військовій фабриці, не зумів втекти, організувати підпілля чи підірвати ту фабрику. Її розбомбило в середині війни, разом з усіма, хто там був. Дідові Миколі ще пощастило — на нього впала балка, пошкодила руку, зачепила легеню, але прикрила від інших уламків. Після госпіталю, з однією справною рукою, послали його до бауера, пасти коней. Так і зустрів Перемогу — під конем. Тут його нарешті мобілізували свої, бо назрівала війна з Японією. Вчили неписьменних новобранців випробуваним методом («сіно-солома»). Десь тоді ж до однієї тучапської хати прийшов дивний лист: три сторінки тексту, а всіх слів — «бу-ба-бу». Це й усе, що зміг написати солдат. От і здогадайся, як живеться й коли додому. Слава Богу, хоч живий! Від діда Миколи не було навіть «бу-ба-бу».

Отож, вернувся він додому, а тут ніби вже третя війна — УПА билася з Червоною. Він не був ні з тими, ні з другими, але «викорінення бандерівщини» скінчилося для діда Миколи і для всього села Тучапи (нинішньої Івано-Франківської області) так: знову в телячих вагонах довелося їхати, тепер вже не на захід, а на південь. Був остарбайтером, став вестарбайтером. Їхав туди, у Миколаївські степи — як Ной, з розібраною хатою, з усією родиною і навіть з дивовижною коровою Зіркою. Вона потім здохла, не витримавши південного клімату.

...А потім виявилось: війна ніби була сама по собі, а дід — сам по собі, і не учасник, і не жертва, ні пенсії йому, ні навіть згадки. Що ж, держава мовчала, і дід мовчав. А коли він раптом заговорив про війну, не одразу зрозуміли — це тому, що скоро смерть. Одного дня він сів на ліжку і попросив їсти. За кілька не хвилин, секунд — поруч стояв борщ. «Не борщу... Яблук хочу... З соломи... Хован у соломі... Бауер!»

Яблук не було, ані маленького. Їх принесли пізніше, з Сінного базару, й вони лежали в головах у діда Миколи поруч зі свічкою.

Яким був голос у того годинника, і який смак мали ті яблука, і що було на душі неписьменного-невоєнного діда Миколи — мені, письменній, вже не дізнатися. А шкода.

Дід Микола був мені рідним дідом.

Наталя ФІЛІПЧУК.

«Я не ліквідатор, а реформатор», — стверджує міністр сільського господарства і продовольства України Юрій КАРАСИК, вважаючи, що головним ініціатором реформ в агропромисловому комплексі має стати Мінсільгосппрод.

Між тим часом незадоволені політикою уряду підприємці, які працюють в агропромисловому комплексі України, проголосили днями створення Української ліги підприємців агропромислового комплексу (УЛПАК).

«Ми не ставимо за мету зруйнувати Мінсільгосппрод, але наш погляд на реформи на селі докорінно відрізняється від точки зору міністерства», — заявив голова координаційної ради ліги Леонід КОЗАЧЕНКО.

За оцінками зарубіжних експертів, ліга вже найближчим часом може стати своєрідним тіньовим міністерством і серйозно впливати на аграрну політику в країні. І доки міністр готує доповідь на травневий з'їзд колективних сільськогосподарських підприємств, засновники ліги збираються на початку червня провести форум підприємців агропромислового комплексу, на якому мають остаточно затвердити програму дій.

КОЖЕН ПО-СВОЄМУ РЕФОРМАТОР

Аграрні діалоги

Оцінити сьогоднішній стан агропромислового комплексу та найближчі його перспективи ми запропонували міністру Ю. Карасику й голові координаційної ради ліги Л. Козаченку.

Ю. КАРАСИК. Нам необхідно засіяти цього року майже 15 мільйонів гектарів. З них 4,5 мільйона гектарів — ранніх зернових, яких на сьогодні вже посіяно на мільйоні гектарів. Далі йдуть цукрові буряки, кукурудза, соняшник. Постає питання: сіяти ячмінь чи ні? Моя думка — сіяти кукурудзу, але це має вирішувати фахівець на місці. Сказати, що ситуація критична — було б неправдою, бо від того, що ми відтягнули строки посівної, як на мене, навіть користі більше. Звичайно, воно краще — відсіятися і відрапортувати, але ж не це головне. Вважаю, техніки у нас достатньо, на 10—15 днів вистачить пального, тож маємо посіяти все як слід.

Л. КОЗАЧЕНКО. Я оптиміст, але ніяк не можу погодитися з прогнозованою Мінсільгосппродом цифрою — 42 мільйони тонн хліба. Єдине, що сьогодні сприяє сільському господарству України, — це погодні умови. Особливо в зоні Лісостепу, де весняні дощі додали певного оптимізму. Все інше — дуже сумні речі: посівні площі забур'янені, мільйон гектарів озимих треба пересівати, не вистачає міндобрив, пального, техніки, пестицидів... Зважаючи на все це, валовий збір урожаю, на мою думку, не перевищить цього року 37—38 мільйонів тонн.

Вважаю, що міністерство зробило велику помилку, пішовши в атаку на комерційні структури, які сьогодні беруть на себе значну частину проблем сільського господарства. Мабуть, за таких обставин варто було використати весь наявний потенціал, і комерційних структур також. А вибирати, хто кращий, з ким вигідніше працювати, має товаровиробник, а не міністерство.

Ю. КАРАСИК. Сьогодні мене більше непокоїть тваринництво, над яким справді нависла загроза. І я вважаю, що треба відходити від того, щоб тиском згори утримувати поголів'я. Це мають робити економічні важелі. Адже приватний власник, навпаки, збільшує поголів'я. Отже, ця галузь економічно вигідна, і державі потрібно лишень продумати економічний механізм зацікавлення товаровиробника.

У нас величезний генетичний потенціал у цій галузі, який нам вдалося піднести, в основному, завдяки світовим досягненням. І моя політика полягає у тому, щоб брати не кількістю поголів'я, а якістю, саме спираючись на генетичний потенціал і збалансованість кормів.

Л. КОЗАЧЕНКО. Всім відомо, яка критична ситуація у тваринництві. За нашими прогнозами, виробництво у цій галузі зменшиться навіть проти минулого року. І єдиний, на наш погляд, вихід не тільки для тваринництва, а й для сільського господарства в цілому, — у переході на ринкові форми господарювання. Потрібно, нарешті, розв'язати питання власності на засоби виробництва. Варто відмовитися і від нереальної ідеї держзамовлення, яка тільки гальмує сільськогосподарське виробництво. Можна зрозуміти дії міністра, який вважає, що матиме вагу лише за максимальної монополізації виробництва, коли тільки він розподілятиме ліміти, каратиме або милуватиме. Але ж такого немає ніде в світі!

Ю. КАРАСИК. Мене часто запитують, коли ми вже перестанемо виживати і почнемо просто жити, але мушу сказати: ми сьогодні виживаємо. І закуплене в Казахстані зерно, зрозуміло, було порятунком. У нас просто не було іншого виходу... Я ж вважаю, що тільки-но нам вдасться розв'язати питання комбікормової промисловості і ми дамо селу збалансований і дешевший комбікорм, воно одразу ж віддасть державі зерно. А це — щонайменше 3—4 мільйони тонн!

Мене сьогодні дуже непокоїть ситуація, що склалася у птахівництві та свинарстві, особливо — на державних комплексах. Щоб вижити, їм необхідно зберегти маточне поголів'я. Приміром, у птахівництві нині головне завдання — не так одержати продукцію, як дати населенню молодняк птиці. Така сама ситуація й у свинарстві. Дуже важливо відтворити маточне поголів'я і віддати населенню якнайбільше поросят.

Якщо говорити про стратегію, то я вважаю, що питання продуктивності треба розв'язати протягом 1993 року, а питання відтворення — 1994-го.

Л. КОЗАЧЕНКО. Зрозуміло, наші ідеї істотно відрізняються від пропонованих Мінсільгосппродом, бо ми не поділяємо його підходу до програм, втілюваних у сільському господарстві України. Сьогодні начебто багато що робиться. Скажімо, заплановано закупити за кордоном сім великих сучасних насіннєвих заводів, у яких справді є велика потреба. Буде витрачено чимало валютних коштів, але спрогнозуймо результат. Якщо їх власником стане держава, то заводи будуть самі по собі, а товаровиробники — самі по собі. Про науку ми вже й не говоримо. А потрібно, щоб усе це хтось об'єднав, що можливе лише за комерційного підходу до справи. Інакше ми марно потратимо гроші.

Тож найперше завдання нашої ліги — розробити заходи для впровадження ринкових відносин в агропромисловому комплексі і реалізувати ті реформи, які можуть вивести сільське господарство України з кризи. Це передбачає і законодавчу ініціативу. Буде підготовлено ряд законопроектів, які, сподіваємося, розглянуть уряд та парламент України. Проводимо велику роботу з розширення наших зв'язків з іноземними фахівцями та бізнесменами. Плануємо створити різні комерційні мережі, банківську, страхову інфраструктури. Вся програма дій обговорюватиметься на з'їзді на початку червня цього року.

Ю. КАРАСИК. Готую доповідь на з'їзд колективних сільськогосподарських підприємств, де виступлю з концепцією комплексного реформування в аграрному секторі. Хоча й думав перенести з'їзд на вересень цього року, та щоб не було потім усіляких звинувачень, залишив усе, як і намічали.

Поки вивчаю винесену на з'їзд систему регіонального управління. Бо ми знову можемо набудувати структур, які в кінцевому підсумку нічого корисного сільському господарству не дадуть. Мене інколи звинувачують у тому, що я хочу повернутися до старої структури Держагропрому. Та це не так. Вважаю, що головним реформатором на селі має стати Мінсільгосппрод, але під реформуванням я розумію не знищення колгоспів, а науково-технічний прогрес, який приведе до відчутного збільшення дешевої і конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції.

Л. КОЗАЧЕНКО. Мабуть, не тільки нас не влаштовує та політика, яку здійснює в сільському господарстві уряд, і перш за все Мінсільгосппрод. За нашими підрахунками, агропромисловому комплексу передано сьогодні близько чотирьох трильйонів купоно-карбованців. Ще ніколи держава не вкладала стільки коштів у сільське господарство, а бажаного результату від цих капіталовкладень ми не бачимо. Це й свідчить про те, що впроваджувані реформи — непродумані й неефективні.

Я вірю, що Україна стане великою аграрною державою, яка врешті-решт реалізує величезний потенціал, закладений у її сільському господарстві. Але (треба ж бути реалістами) ще досить довго ми будемо свідками подальшого спаду виробництва. І наше завдання в тому, щоб якомога загальмувати цей спад.

Підготував Юрій НЕСТЕРЯК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Сільськогосподарське виробництво — таке ж виробництво, як і будь-яке інше. І як за відсутності комплектуючих зупиняється завод, так і за відсутності пального чи техніки, запчастин чи засобів захисту рослин зупиниться посівна. Здавалося б, про що тут говорити? Справді, нема про що... І пального теж нема. Тільки кожна хвилина простою сьогодні обійдеться нам надто дорого. Тож завтра знову шукатимемо винних. А може, краще сьогодні знайдемо пальне?

НА ФОТО: в колгосп імені Фрунзе Київської області знову не завезли пального, то ж не з власної вини «відпочивають» механізатор Віктор Бевза та водій Олександр Коцкава.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Польовий стан

НОУ-ХАУ НА БУРЯКОВОМУ ПОЛІ

На Буковині селянська спілка «Мамаївська» Кіцманського району, мабуть, не має собі рівних у вмінні вирощувати високі врожаї цукрових буряків. Навіть у несприятливі роки. А все від того, що вміє давати раду цій примхливій культурі головний агроном господарства Денис Гордійко. Недарма раніше до нього возили по науку буряківників області. Не раз навідувалися сюди й з сусідньої Румунії, щоб запозичити багатющий досвід.

Цієї весни обласне аграрне керівництво знову згадало про Дениса Миколайовича і вирішило довірити йому цікавий і відповідальний експеримент. Річ у тому, що буковинцями зацікавилася німецька фірма, яка спеціалізується на вирощуванні цукрових буряків за унікальною технологією, розробленою її фахівцями.

Управління сільського господарства запропонувало фірмі провести експеримент одразу в кількох господарствах. Але німецькі підприємці висунули свою вимогу — дайте нам можливість випробувати нововведення в одному місці, бажано в колгоспі, де вміють поратися коло цукрових буряків.

Фахівці фірми самі вибирали площі під посів, диктували умови обробітку. Насіння, добрива, гербіциди, посівну та грунтообробну техніку повністю надали німецькі партнери.

Сіяли мамаївські механізатори. Але під постійним контролем представників фірми. На кожний метр згідно з технологією у грунт засіяно по 4—6 насінин. Це майже вдвічі менше, ніж за нашими технологіями. Німці не вносять під час сівби гербіцидів, оскільки вважають, що це треба робити, коли з'являться сходи. Якщо не буде бур'янів, то до гербіцидів справи не доходить.

Фірма не практикує досходового й післясходового коткування грунту. Економність, економність на кожному етапі робіт. А ми раді старатися — робимо все без розбору.

Найцікавіше в цій технології те, що на буряковому лані не треба жіночих рук. Весь обробіток — за механізмами.

Звичайно, німецькі партнери проводять експеримент не безкорисливо. Восени вони візьмуть з нас за надані послуги частинку продукції. Але якщо ноу-хау забезпечить високі врожаї, то виграє й наша сторона. Морально і матеріально, оскільки ми почнемо вирощувати буряки без мозольної виснажливої праці жінок, без традиційної сапки.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Продиктовано в номер

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ, ДЕНЬ МАТЕРІ

Дев'яте травня у Галичині пройде без святкових фанфар, бо на цій землі після 1945-го війна тривала ще 10 років. Нині всі учасники тієї війни іменуються ветеранами, об'єднує їх спільна трагедія. Сьогодні у всіх церквах області відбудуться панахиди по загиблих воїнах — і Червоної Армії, і УПА. Цьогорічний День Перемоги збігся з Днем Матері. З цієї нагоди у Львівському оперному театрі відбудеться святковий вечір.

СВЯТО НА ТРИСТА ПЕРСОН

Оскільки Верховна Рада Криму внесла зміни до своєї Конституції і законодавчо підтвердила, що «республіка входить до складу України», а також запровадила мораторій на референдум щодо незалежності, 6 травня — день Конституції був звичайним робочим днем. Не привітали жителів півострова зі святом і керівники Криму.

Надвечір «Республиканское движение Крыма» і Республіканська партія Криму провели мітинг на площі Леніна у Сімферополі у відверто антиукраїнському дусі. Під прапорами Росії, Республіки Крим і РДК оратори вимагали від ВР Криму приведення Конституції Республіки Крим у відповідність до редакції 6 травня 1992 року, скасування мораторію на проведення всекримського референдуму про незалежність півострова. Ці вимоги закріпили в резолюції мітингу, який налічував не більше трьох сотень чоловік.

«ГІДРОСИЛА» ПОГРОЖУЄ СТРАЙКОМ

Робітники першої зміни кіровоградського заводу «Гідросила», замість того, щоб узятися до роботи, влаштували на заводському дворі мітинг, обурюючись високими цінами і низькою зарплатою. Страйком, обраний тут же, поставив вимоги представникові Президента в області М. Сухомлину: зарплату привести у відповідність із цінами, обмеження на зарплату зняти, впорядкувати співвідношення зарплати виробника до держбюджетників. Якщо вимоги не буде виконано, багатотисячний колектив обіцяє застрайкувати 25 травня.

ЗМІНА ВИВІСКИ НІЧОГО НЕ МІНЯЄ

Згідно з постановою Кабінету міністрів, нещодавно припинив свою діяльність Держкомітет хлібопродуктів. Невдовзі, так само як і концерни, які займалися виробництвом м'яса та молока, він стане главком Міністерства сільського господарства та продовольства. Про це, зокрема, йшлося на колегії міністерства, яка розглянула хід справ у тваринництві та рослинництві. Міністрові сільського господарства Юрію Карасику довелося констатувати, що коли з надмірною монополізацією в агропромисловому комплексі ще якось вдасться боротися, то з інфляцією справи набагато гірші. Зростання цін за енергоносії та нафтопродукти, послуги та матеріальні ресурси обов'язково призведе до зростання цін на продовольчі товари. А це спричинить новий виток інфляції.

10 ДНІВ ІЗ ЗІРКАМИ

З 8 по 17 травня у столичному кінотеатрі «Кінопанорама» триватиме «Декада фільмів видатних акторів та режисерів світу». У програмі — шедеври світового кіномистецтва, кращі французькі кінострічки: «Холодні закуски», «Наша історія» режисера Бертрана Бліє, «Чоловіче—жіноче» Жана-Люка Годара, «Банкірша» Франсиса Жіро. За участю всім відомих акторів Жерара Депардьє, Ромі Шнайдер, Алена Делона, а також Жана-Клода Бріалі, Жана-Луї Трентіньяна.

БАКАЛАВР, МАГІСТР... ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ?

Крісло для гостя

Про конфлікт у Київському інституті культури ми писали багато. Нещодавно тут завершила роботу комісія Мінкультури. На підставі її висновків і рекомендацій міністр культури І. Дзюба припинив повноваження ректора Г. Цибуляка, а до виконання обов'язків ректора приступив доктор педагогічних наук, відомий як Президент Асоціації «За відродження і розвиток української національної культури» М. Поплавський.

— Скажіть відверто, Михайле Михайловичу, важка спадщина дісталася?

— І так, і ні. За 18 років роботи Цибуляка було і хороше: збудовано нове приміщення інституту, студмістечко, змінився колектив. Власне, і я певною мірою — його учень. Адже навчався тут, захистив кандидатську і докторську...

Та останнім часом майже не приділялося уваги вихованню кадрів, готових до ринкових умов. Мені доведеться забезпечити якісні зрушення в організації і змісті навчання. Щодо професора Цибуляка, то він залишається працювати. Адже Григорій Дем'янович ще й завкафедрою. Сподіваюся, він разом з усіма викладачами і студентами принесе користь інституту.

Моє кредо: об'єднати усіх заради створення системи підготовки якісно нових кадрів для культури України.

— Що плануєте зробити у першу чергу?

— Основою культурологічних дисциплін має стати національна культурна традиція. Викладання суспільнозначних дисциплін будуватиметься на основі досягнень національної філософської, соціологічної і політологічної думки та широкого використання здобутків провідних європейських і світових гуманітаріїв. Реалізувавши це, зможемо уточнити і структуру факультетів, і форми організації та обсяг навчання.

— То ж які факультети будуть в інституті?

— Народної і художньої творчості, прикладної культурології, режисерсько-хореографічний, документальних комунікацій, перепідготовки кадрів, плануємо створити НДІ...

— Що таке факультет документальних комунікацій?

— Це факультет з двома відділеннями: бібліотечним і документально - інформаційних систем. На першому п'ять спеціалізацій: універсальні наукові, публічні, дитячі та шкільні, спеціальні бібліотеки, книгознавство. На другому — чотири: інформаційно-документальні ресурси соціально-культурної сфери, інформаційно-документальні ресурси науково-технічної сфери, інформаційно-документальні ресурси архівної сфери.

— Чи будуть новації в організації навчання?

— Кадри готуватимуться за цільовими замовленнями держави та окремих організацій. Це передбачає гнучкі навчальні плани, пошук нових форм, інтенсифікацію навчального процесу, поглиблення практичної підготовки з урахуванням інтересів замовника. Студенти мають грунтовно опанувати сучасний менеджмент.

Плануємо готувати спеціалістів на двох рівнях: бакалавр і магістр. Це процес створення принципово нової моделі фахівця.

— Зараз багато розмов про бакалаврів, магістрів, але ніхто не може чітко сказати, що це...

— Строк навчання бакалавра — 4 роки, магістра — на 1,5—2 роки більше. Підготовка бакалаврів створить базу для масової освіти, орієнтованої, найперше, на соціально-культурні аспекти організації дозвілля.

Магістерський рівень передбачає розвиток теоретичного мислення, Магістри будуть складати як випускні (державні) екзамени — дисципліни кандидатського мінімуму. Це наблизить їх до статусу претендента на вчений ступінь.

— Яку «республіку» плануєте будувати в інституті: президентську чи парламентську?

— Я керую державною (наголошую на цьому) установою, але завжди прагну враховувати думку викладачів, студентів. Готуємо конференцію трудового колективу, де будемо спільно ухвалювати Статут інституту.

Олександр **ВОЛОДИМИРОВ.**

СВЯТО СОЛІДАРНОСТІ КІННОТНИКІВ

Його започаткували на Дібрівському кінному заводі, що на Миргородщині. Називається воно, правда, інакше, а саме — Всеукраїнський круг змагань коней рисистих порід. І перші змагання відбулися на найстарішому і найвідомішому не лише в межах колишнього СРСР, а й у світі, Дібрівському (раніше — Дубровском) державному кінному заводі. Його заснував ще брат Миколи II, великий князь Дмитро Костянтинович, який був палким прихильником рисаків. Раніше це був спорт аристократів, а нині вирощуванням коней орловської та російської рисистих порід займаються лише ті, хто не може жити без цих красенів. І попри всі негаразди сучасності, свято у Дібрівці вдалося на славу.

З'їхалися сюди майже всі

Вітаємо!

«рисачники» України — прибували гості з Одеси, Харкова, Києва... Не було тут тільки міністрів сільського господарства та у справах молоді та спорту, не було й інших високих гостей, які одержали запрошення, та, мабуть, державні справи затримали їх у столиці.

Відбулося народне гуляння, виїзна торгівля та театралізоване кінноспортивне свято, на яке прибули разом із своїми вихованцями і майстри з київської кінноспортивної школи «Авангард».

На іподромі заводу відбулося 8 заїздів, під час яких деякі рисаки покращили свої особисті рекорди. Треба було бачити, як вболівали за наїздників їх прихильники та родичі, вірніше, варто було би це почути. Як сказав директор заводу Всеволод Двуглов, втішно й те, що знайшлися для свята і спонсори, як фірми ММТ та «Галант», інші, які вирішили проблему з призами.

Як повідомив президент Асоціації рисистого конярства України, перший заступник представника Президента у Полтавській області Василь Шапран, такі змагання будуть проводитися по всій Україні. Робиться це з метою відродження слави цих універсальних і воістину прекрасних коней.

...А на трибунах іподрому, як кажуть, яблуку ніде було впасти. Гарний Першотравень завітав до Дібрівки.

Катерина **ВОРОНЕНКО.**

Ракурс

ВІДМІТИНГУВАЛИ І СИДЯТЬ

Пригадайте Купріна: «Глухар — єдиний птах, у якого немає язика, але зате величезна порожнина його рота являє собою чудовий резонатор. Починаючи пісню, він ударяє верхньою частиною дзьоба об нижню. Ударить і прислухається, і вдаряє все частіше і частіше, поки не переходить на дріб. Тоді глухареві вже несила зупинитися...» Ось таку любовну пісню глухаря, про яку багато років тому писав письменник, можна почути і тепер на Волині. Понад 80 років в Черемському заказнику Маневицького району існують поселення та токовища глухарів, які охороняються і зберігаються. Місця гніздування цих великих і рідкісних в наш час птахів знаходяться поблизу боліт, де переважають низькорослі сосни та берези. У цьому заказнику живе сотня глухарів, які у квітні відспівали любовних пісень, і подались глухарки в таємничі лісові хащі вимощувати гнізда, відкладати яйця. Вже у червні можна буде угледіти виводок з 5—8 пташенят, які мандруватимуть з мамою рідколіссям, живлячись ягодами чорниці, брусниці та журавлини.

Богдан **БЕРЕКЕТА.**

Волинська область.

Коротко

Оживе повстанська слава

В Івано-Франківську створюється музей Української Повстанської Армії «Чорний ліс». Спеціально створений штаб з числа колишніх воїнів УПА активно збирає для нього експонати. В засобах масової інформації обнародувано звернення до жителів Прикарпаття, що мають відношення до періоду визвольних змагань, зарадити у цій справі. За адресою — Івано-Франківськ, вулиця Грушевського, 31, де міститься штаб музею, чекають на партизанські листівки, відозви, книги, фотографії, зброю, гроші, які випускалися повстанцями, друкарське обладнання і таке інше. Звертатися за телефоном: 3-76-42.

Василь **БАБУХ.**
Івано-Франківськ.

Зверніть увагу

Всі говорять про співбесіду

На трамвайних зупинках та у скверах Києва завели мову про спеціалізовану середню школу № 100, в якій грунтовно викладають англійську мову. Справа у тому, що ця школа зажила міцного авторитету — її випускники швидко влаштовуються на роботу в комерційні структури, впевнено складають екзамени у вищі навчальні заклади. Тепер всіх хвилює співбесіда 15 травня, у зв'язку з оголошенням набором до старших ліцейних класів з профілів: фізика та математика, математика та інформатика, медичний, музичний. Через те телефон 416-15-42, як кажуть, став гарячим від дзвінків тих, хто цікавиться: як іти ме співбесіда? Поцікавившись, ми дізналися: як завжди — невимушено.

Ігор **ВАСИЛЬЄВ.**

Політичні баталії

«П'ЯТА КОЛОНА» В МОЛДОВІ

Молдова, як і раніше, розділена політичними проблемами на три регіони, два з яких — Придністров'я, а також південні райони, заселені переважно гагаузами, усе ще перебуває на рубежі, за яким можлива конфронтація.

У 1993 році, на відміну від попередніх років, виявилося бажання сторін домовитися. Такий поворот став можливим завдяки новій розстановці політичних сил у столиці республіки. Зі зміною керівництва парламенту, з якого пішли радикально настроєні націонал-патріоти з числа прихильників Народного фронту, впевненіше відчула себе «партія Президента», яка робить ставку на зміцнення незалежності молодої держави та розвиток всебічних зв'язків з пріоритетом до традиційно близьких у всіх відношеннях регіонів у СНД. Президентський блок, що складається з парламентської більшості, згодної з курсом уряду, і який одержав свого часу значну підтримку масової аграрної партії, першочерговим завданням вважає встановлення в республіці громадянського миру та злагоди. Відповідно до цієї орієнтації розпочалися переговорні процеси з Тирасполем та Комратом — головним адміністративним містом півдня. Створену в зв'язку з цим комісію очолив голова парламенту П. Лучінскі.

За словами Президента М. Снєгура, успішніше просуваються переговори з гагаузами, які відійшли від попередніх позицій конфедеративного устрою Молдови і сьогодні згодні на будь-яку форму автономії, що дає гарантії у разі зміни республікою свого політичного статусу. Яким буде автономне утворення на півдні — національно-державним, як пропонують гагаузи, чи національно-територіальним, на чому наполягає Молдова, — покаже вже травень. Призначена на 11 травня сесія парламенту планує обговорити підготовлену комісією доповідь з цього питання.

Щодо переговорів між Кишиневом і Тирасполем, то про їхні перспективи говорити поки що складно. Можна відзначити лише одне — діалог не припиняється. Обидві сторони сьогодні чітко розуміють усю згубність, особливо для економіки, подальшої бездіяльності.

Між тим, на тлі, здавалося б, загального руху до згоди в республіці активізується Народний фронт Молдови, керований з Бухареста, де осіли його ідеологи. Фронт намагається залучити додаткові сили на боротьбу за негайне возз'єднання з Румунією. В їх числі волонтери — колишні учасники воєнних дій у Придністров'ї, а також певна частина міської інтелігенції. Політична група, що представляє останню і яку очолює депутат Н. Дабіжей, головний редактор газети Спілки письменників Молдови «Література і мистецтво», одержала офіційну назву «З'їзд інтелігенції».

За деякими даними, підтвердженими співробітниками Міністерства національної безпеки, фронтисти з допомогою своїх румунських однодумців зміцнюють районні опорні пункти Народного фронту особами, які пройшли спецпідготовку за Прутом. У сферу інтересів фронтистських загонів входить не лише територія нинішньої Молдови, а також її колишні землі, що нині є складовими України (Буковина та частина Одеської області). Слід відзначити, що «п'ята колона» формується прихильниками фронту досить наполегливо. Політичні оглядачі вважають: ймовірність того, що вона постарається стати на заваді налагодженню відносин з Лівобережжям, ігнорувати ще рано. Разом з тим активність націонал-патріотів, які ратують за єдину румунську державу, поки що не знаходить розуміння. Більшість сільських жителів налякані цими гаслами і більше довіряють Президенту та його прибічникам. Зважаючи, що Молдова — республіка аграрна, можна вважати цю підтримку досить вагомою.

І все-таки за деякого вирівнювання політичної ситуації до райдужних прогнозів ще далеко. Особливо коли врахувати, що на території Молдови фактично існують три армії: Національна армія Молдови, чотирнадцята російська і вже сформована придністровська (а ще ж можна додати і національні воєнізовані формування на гагаузькому півдні). Отож переговори тривають, а автомати між тим на взводі. Чи можливий за таких умов якийсь консенсус — сказати важко.

Світлана ЧАЛА.
Кишинів.

Польський калейдоскоп

ШЛАГБАУМ НЕ ОПУСТИВСЯ

Польський парламент розглянув питання, під час обговорення якого розгорілися пристрасті: чи вводити візи для приїжджих з республік колишнього СРСР?

Парламентарії, які цього прагнули, наводили вагомі аргументи. Торік Польщу відвідали вісім мільйонів «східняків». З ними припливла величезна кількість товарів на продаж, що серйозно заважає збутові ідентичної польської продукції. Гості — це, на жаль, і мафія, і проституція, і фальшивомонетники. Недарма ідею введення віз підтримало Міністерство внутрішніх справ.

Опоненти цієї ідеї (до речі, спираючись на позицію Міністерства закордонних справ) зауважили, що, по-перше, візова практика поки що нереальна: вона вимагатиме відкриття за кордонами Польщі численних нових консульств, щоб ці візи видавати, а грошей на це немає. По-друге, якби Польща ввела візи, то її приклад негайно наслідували б відповідні держави щодо поляків, які туди їхатимуть. А це вже — велика політика, яка загрожує загостренням відносин з сусідами, зокрема Білоруссю, Росією та Україною.

Більшістю голосів сейм відхилив ідею щодо запровадження віз. До речі, всупереч громадській думці. Адже, за результатами опитувань, за візи для громадян колишнього СРСР висловлюються три чверті поляків.

НА ДНІ ПЛЯШКИ — НЕПРИЄМНОСТІ

«Не пий, Іванку, бо козенятком станеш» — ці афористичні слова з відомої казки пригадуються після того, як прочитаєш інформацію у польських газетах. Днями два місцеві «бійці алкогольного фронту» заклалися між собою, хто у кращому вигляді дістанеться додому після добрячої випивки. «Бігову доріжку» змагання визначили чітко: десять стограмових склянок (!) протягом десяти (!) хвилин. Учасники двобою здолали всю дистанцію, проте п'єдестал пошани залишився безлюдним. Один з них помер, другий опинився у лікарні.

Могла б здивувати не лише безглуздість цього змагання, а й той факт, що його учасники без перешкод дістали чотири пляшки горілки (а моїм землякам це вдається далеко не завжди). Спиртного у Польщі справді хоч залийся. Та й сусіди допомагають з постачанням. У першу чергу Україна. Ні, не держава, а її громадяни.

Ось ще дві інформації на алкогольну тему з польської преси. «Поліція викрила підпільну фабрику по виробництву «Столичної». Затримано двох українців, які змішували спирт з водою. У деяких, готових до продажу пляшках, була сама вода». І — ще: «Поліція затримала групу громадян України у складі шести осіб за розливання у пляшки алкоголю невідомого походження».

Отже, не май справу з великими обсягами спиртних напоїв. Ані як споживач, ані як виробник. Козенятком у прямому розумінні слова не станеш. Проте неприємності таки будуть.

Володимир САВЦОВ.

зити

Що особливого у теці посла з особливих доручень

«Україна вправі сподіватися на підтримку Сполучених Штатів у розв'язанні проблем, спричинених чорнобильською катастрофою, створенні розгалуженої ринкової інфраструктури, а також на активізацію економічного співробітництва двох країн. До того ж політичні контакти між двома державами могли б відбуватися на постійній основі». Про це заявив перший заступник міністра закордонних справ України Б. Тарасюк на брифінгу для українських та зарубіжних журналістів. Він поінформував про свою робочу поїздку до Вашингтона й зустрічі з представниками американської адміністрації, зокрема послом з особливих доручень С. Телботтом, який невдовзі прибуде в Україну.

«Не хочу забігати наперед, але під час нашої бесіди С. Телботт дав зрозуміти, що Білий дім переглядає свою політику щодо нашої держави. І ті пропозиції, з якими американська делегація збирається до Києва, свідчать, що найближчим часом відносини України і США можуть значно поліпшитися».

Б. Тарасюк додав, що тиск американської адміністрації на український парламент з тим, щоб прискорити ратифікацію Договору СТАРТ-1, мав зворотний ефект і призвів лише до зміцнення тих сил, які виступають за ядерну Україну.

Експрес-інформація

УЖЕ Й СВОЇ ДОПОМАГАТИ НЕ ХОЧУТЬ

Згідно з резолюцією Ради Безпеки ООН, Сараєво та деякі інші міста Боснії і Герцеговини оголошено зоною безпеки, яку контролюють «голубі каски». Представник Сполучених Штатів в ООН заявив, що в разі остаточного неприйняття боснійськими сербами плану Венса-Оуена можливе військове втручання світового співтовариства в конфлікт. Уряд Сербії оголосив, що припиняє економічну допомогу своїм землякам у Боснії і Герцеговині. Проте, на думку лідера боснійських сербів Р. Караджича, такий крок не дасть позитивних наслідків і може викликати негативну реакцію сербського населення перед референдумом.

ПІДПИСАЛИ — ТО ТРЕБА ВИКОНУВАТИ

У Варшаві перебуває українська урядова делегація на чолі з виконуючим обов'язки першого віце-прем'єра В. Євтуховим. Члени делегації зустрінуться з прем'єр-міністром Польщі Х. Сухоцькою та іншими членами уряду, щоб обговорити виконання спільного україно-польського комюніке та інших двосторонніх документів. Під час візиту буде узгоджено низку договорів, які підпишуть у Києві Президенти України та Польщі.

БОРОДА — ВСЬОМУ ГОЛОВА

У світі захоплених

Запитайте у Карлхайнца Штенгеля з німецького містечка Грюндау, неподалік Франкфурта-на-Майні: що є гордістю чоловіків! І він з удаваною образою (мовляв, невже не бачите!) відповість: звичайно ж, борода. Гордість цього чоловіка, до речі, — президента місцевого клубу «любителів плекати власні бороди», — борода, 68-ми сантиметрів від кінчика до кінчика (на знімку). І це не межа, вважає К. Штенгель. Бо щоб зберегти президентство, треба мати найбільшу бороду.

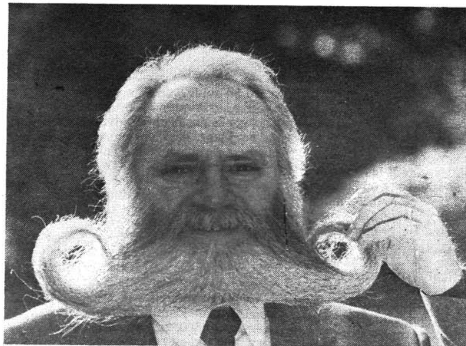

Фото ДПА.

ЗАВТРА — ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ

КРИВАВА НІЧ

Форсувати Дунай їм наказали в ніч на 14 листопада 1944 року. Через місяць після визволення України від гітлерівців. Було вирішено переправити через ріку групу бійців, ті захоплять плацдарм, відвернуть на себе увагу ворога, а полк розпочне переправу на кілометр вище. Опівночі 14 сміливців на чолі з гвардії старшиною Миколою Єрещенком спустили човна і попливли до протилежного берега. До половини річки було тихо, а потім раптово зметнулась ракета, вдарила кулеметна черга. Старшина встиг скомандувати «Лягай!», і фашистам той човен видався порожнім. Пострілявши, вони затихли, а Єрещенко, діставшись берега, одразу ж повів бійців у атаку. Загриміли гранати, вдарили автомати. Коротка жорстока сутичка — і ворожу траншею було очищено. Та через двадцять хвилин гітлерівці піднялися в контратаку. Зробилося справжнє пекло. Думаючи, що тут переправляється цілий полк, фашисти не шкодували сил і вогню, щоб цьому перешкодити. Але гвардійці стояли на смерть. Коли кулемет замовк, Єрещенко сам кинувся до нього, замінив пораненого бійця і чергами притис ворогів до землі. Тоді вони змінили тактику. Почали поодинці підповзати до зайнятої нашими траншеї і кидати туди гранати. А наші — ті гранати ловити і посилати назад.

— Я сам таким чином спіймав штук,— розповідає Микола Юхимович. Теж саме робили й інші бійці. А потім фашисти таки прорвалися, і ми пішли на них врукопашну. У цьому бою був поранений — фашист ударив ножем у груди. Але протрималися до ранку. Попри всі зусилля, гітлерівці ніяк не могли повернути втрачений плацдарм.

А ранком за кілометр вище гримнуло багатоголосе «Ура!». То переправився їхній 241-й гвардійський стрілецький полк, за ним почала форсувати річку й уся 73-я дивізія... Бійців-сміливців нагородили бойовими орденами, подали документи для надання звання Героя Радянського Союзу їхньому командирові. І було тої ночі Миколі Юхимовичу ... 20 років.

На фронт він потрапив сімнадцятилітнім. Спочатку в піхотне училище, а через чотири місяці, не довчившись, у саме пекло — під Сталінград. Там і став свідком полонення фельдмаршала Паулюса, розгрому його армії.

Отак і йшов з боями від Сталінграда через Україну до Софії, Белграда, Відня старшина роти Микола Єрещенко. Аж до жаданої перемоги. Згадуючи про ту ніч на Дунаї, командувач фронту маршал Радянського Союзу Іван Конев у своїй книзі «Великий визвольний похід», зокрема, наголошував, що завдяки героїзму бійців під командою Єрещенка, які захопили невеличкий плацдарм і вели довгий час кривавий бій з величезними силами супротивника, відвернули на себе його вогневу міць, витримали вісім контратак, основні сили форсували річку майже без втрат. А вперше про нього, тоді ще не Героя, написав у квітні 44-го Костянтин Симонов у газеті «Правда». Публікація «Старшина Єрещенко» увійшла потім до двотомника та дев'ятитомника творів відомого письменника. І, мабуть, неспроста. Бо подвигів тих у визвольному поході старшина здійснив немало. Перше поранення дістав на Харківщині, коли брали Зміїв. У госпіталі не залежувався, підлікували — й на фронт. Після форсування Дніпра звільняли Кіровоградщину. Вдруге був поранений у бою за райцентр Петрове. Залишився в строю. Перев'язали у медсанбаті прострелену ліву руку — і назад, у роту. А третє і найстрашніше поранення дістав уже в сусідньому Новгородківському районі біля станції Куцівки в бою за висоту 206. Стріляючи з кулемета, він ніяк не міг знищити вороже кулеметне гніздо. Треба було братися за гранати. І ось у ту мить, коли старшина підвівся з гранатою, снайперська куля вдарила зліва в груди, прямо біля серця. Але граната все-таки влучила, вороже гніздо було знищене, наші пішли в атаку. А в госпіталях під П'ятихатками та під Харковом лікарі ще два місяці повертали до життя відважного хлопця. Одужав — і мерщій до своєї частини навстріч новому пораненню і контузії, навстріч Золотій Зірці героя, ордену Слави III ступеня. Потім були Румунія, Болгарія, Угорщина, визволення Югославії та Австрії. І все бої, бої — надзвичайно жорстокі.

Демобілізувався Микола Юхимович у 1947 році. Повернувся до мирної праці. Спочатку на заводі, потім — в артілі «Харчопродукт». Після закінчення технікуму і заочного автошляхового інституту став автомобілістом. І тридцять років очолював автопідприємство, спочатку радгоспівське, затим — тресту «Кіровоградсільбуд». Як працював, про це теж можна книжку писати.

Тепер Микола Юхимович очолює обласну раду ветеранів війни і праці. Підписана в грудні 1991 року Л.Кравчуком грамота за активну громадську роботу у ветеранському русі і медаль, вручена разом з нею, промовисто свідчать, що Герой, учасник історичного параду Перемоги і на цій громадській посаді не знає спокою. Дбає за фронтових побратимів, намагається зробити, щоб легше жилося людям, які неймовірним зусиллями, кров'ю своєю і власним здоров'ям побороли війну, подарували народам ту неоціненну Перемогу.

Микола ВОЛОК.

Кіровоград.

На знімку: голова Кіровоградської обласної організації ветеранів війни і праці, Герой Радянського Союзу Микола Єрещенко.

ХАТА НАД БУГОМ,

у світлиці якої висять портрети названих матерів Анатолія Чернова

Крім рідної матері Софії Василівни, в житті Анатолія Чернова були чотири жінки, кожну з котрих називав мамою. І портрети їхні сьогодні висять у його хаті, яка вікнами дивиться на Буг. Молоді, гарні, з добрими очима: Марія Максимівна, Федора Максимівна, Марія Василівна, Марія Тилимонівна. Є ще портрет Анастасії Максимівни, якої не пам'ятає, бо йому було тоді сім місяців, коли жінка заступила його від куль ворожих. І серед цієї великої рідні — ще два портрети — батька й матері, найдорожчих людей, які дали йому життя і кров яких пролита за двісті метрів від хати. Мати, Софія Василівна, — молода, пов'язана білою косинкою, батько, Василь Олексійович, — у кашкеті прикордонника. На його грудях — орден Вітчизняної війни І-го ступеня.

— Батька нагородили після війни, — пояснив Анатолій Васильович. — За мужність і відвагу, які він виявив під час оборони кордону в перші години війни. Тяжкі рани підірвали його здоров'я, в сімдесят першому році помер.

Син дивиться на портрет батька. В хаті тихо. Чути биття власного серця. Про що думає син, куди біжать його думки? Я гортаю сімейний альбом... Усе мені тут знайоме. Років десять тому я вже бував у цій хаті, гортав цей альбом, бачив фотографії молодих жінок на стіні... І тепер знову захотілося торкнутися сторінок життя людини, доля якої позначена і великим горем, і смутком, і людською добротою, і ласкою. Доля непроста, таку навіть важко вигадати. Про неї варто розповісти. Щоб не загубилася, не пішла в непам'ять людська доброта. І то немає значення, що ми пережили за останній час, які зміни сталися в нашому спільному домі, на нашій землі, в наших душах. Є те, від чого ми не можемо відмовитись і що не можемо забути. Це наша історія, це те, що було учора.

Неподалік хати Анатолія Чернова, на підвищенні, стоїть гранітний обеліск з барельєфом молодого воїна-прикордонника. Над ним сплели свої шовкові коси дві плакучі верби. На меморіальній плиті, порослій мохом часу, можна прочитати: «Тут у нерівному бою загинули прикордонники 10-ї застави 22-IV-1941 р. л-т Бобровський Є.М., с.-ст. Муратов І.І., с.-ст. Карпов І.В., с.-ст. Соколов П.І., с.-т. Крилов О.В., рядові Літник М.В., Ходашко І.Г., Агапов В.К. і 10 невідомих захисників радянського кордону». Це і є місце Литовезької прикордонної застави № 10, начальником якої у сорок першому році був лейтенант Василь Олексійович Чернов — батько Анатолія Васильовича. Звідси добре видно Буг з порослими верболозом берегами. Коли він розливається — вода підступає до місця колишньої застави. Біля обеліска — могила, огороджена штахетником. Саме тут фашисти на другий день війни розстріляли тяжкопоранених прикордонників. Уже значно пізніше огорожу зробив Анатолій Васильович, а його дружина, Ніна Сергіївна, з дочкою Софійкою і сином Анатолієм посадили квіти. Раніше сюди приходили піонери і комсомольці з місцевої школи, доглядали. Сьогодні це роблять тільки рідні з сім'ї Чернових. Правда, Анатолій Васильович і Ніна Сергіївна приводять своїх онуків. І разом вони впорядковують це пам'ятне для них місце.

Неподалік застави стояла селянська хатина, де жив її начальник з молодою дружиною Софійкою. І був у них Толя — семимісячний синочок, якого вони збиралися охрестити 22 червня. Не судилося... На світанку 22 червня 1941-го застава вела нерівний бій з фашистами... Коли лейтенант Чернов був тяжко поранений в обидві ноги, його змінив старший сержант Іван Муратов. Про мужність бійців цієї застави говорять рядки донесення, яке одержали в Москві першого дня війни: «Прикордонники 10-ї застави знищили 100 фашистів. Усі приміщення зруйновані, але застава продовжує бій». Софія з маленьким крихіткою-сином була у хаті. Разом з ними — і сільська жінка Анастасія Столяр. Коли фашисти наблизилися до хати, Софія відкрила з вікна вогонь... Автоматна черга ворога обпекла холодним свинцем її спину, коли хотіла взяти з колиски сина. Анастасія, яка все бачила, кинулася на допомогу. Але і її з вікна розстріляли фашисти. Вона своїм тілом накрила дитину...

Коли стрілянина вщухла, сюди прибігла рідна сестра Анастасії — Марія. Вона знайшла ледь живого хлопчика, принесла його додому. А вже вночі разом із Федорою (Анастасія, Марія і Федора — це рідні сестри) поховала в одній могилі Софію Чернову й Анастасію Столяр. Пізніше їхні останки перенесли на сільський цвинтар, де і

сьогодні вони лежать поруч. Марія Столяр, якій тоді було дев'ятнадцять років, ризикуючи життям, пішла на місце бою прикордонників, допомагала пораненим. Там вона і знайшла живого, але тяжко пораненого лейтенанта Василя Чернова. Вночі хотіла віднести його в безпечне місце. Але не встигла. Хтось доніс фашистам, що Чернов — начальник застави. І його відправили до табору для військовополонених у Володимир-Волинський, а пізніше — до Луцька.

Хлопчик залишився на вихованні у Марії Столяр. Його охрестили, і назвали Анатолієм, як того хотіла рідна мати. Хресницями стали Марія і Текля Романюки. Деякий час він жив у них. Час був дуже тривожний, знаходились «доброзичливці», які дорікали молодим дівчатам, що вони виховують сина командира застави... Тоді Анатолія взяла на виховання бездітна сім'я Марії і Мирона Панасюків із сусіднього села Мишева. Вони дали йому прізвище. А через деякий час до них прийшов покалічений... Василь Чернов, котрий якимось чудом зумів утекти з німецького полону. І привела його до Панасюків Марія Столяр. Від неї він і дізнався про смерть дружини, де її могила. Колишній командир застави залишився жити в сім'ї Панасюків. Разом із сином. Та про це ніхто не мав знати. Для нього в хаті викопали спеціальний погріб, який мав вихід на вулицю, щоб у разі небезпеки можна було втекти в поле. Хоч хата Панасюків стояла на околиці села, ніхто ніби й не бачив, але люди здогадались...

Років десять тому я був у сім'ї Панасюків. Марія Василівна (нині покійна) і Мирон Йосипович показували мені те місце, де був потаємний погріб, розповідали, скільки безсонних ночей провели, пережили страх, тривалістю в кілька років. А було всіляко. Приходили до них уночі невідомі, які вимагали вивести з погреба червоного командира. А коли він видибував на милицях, то його змушували вчити їх стріляти з кулемета, гвинтівки, поводитися з гранатою. І досі Мирон Йосипович не знає, хто до них приходив. Було, що хотіли забрати з собою, та Панасюк заступався: «Каліка він, куди ж йому без нас, пропаде людина...» А коли закінчилася війна, здавалося, що вже можна Чернову і людям не боятися, — нова біда. Приїхали з району енкаведисти — забрали чоловіка. Півроку тримали у львівській в'язниці, допитувались, як живий залишився, кому служив у роки німецької окупації... І щоб якось допомогти, розказати, як було все насправді, Марія Столяр і Мирон Панасюк їздили до Львова, давали свідчення в тюрмі, заступалися за Чернова. Мабуть, це допомогло. Невдовзі його випустили на волю.

Шість років Анатолій виховувався в Панасюків, носив їхнє прізвище. Часто до нього приходили сестри Марія і Федора з Литовежа, брали на день-другий з собою, показували місце колишньої застави, розповідали йому про матір. Для сім'ї Столярів він теж став як рідний син. А коли в 1947 році його батько одружився в тому ж таки Мишеві, то Анатолій знову став Черновим. Батькова друга жінка, Марія Тилимонівна, прийняла його як рідного. І ніколи він у новій сім'ї не почувався сиротою. Як і скрізь між добрих людей, на котрих такою щедрою була його доля. Все йшло добре. В хаті Марії і Мирона Панасюків через багато літ подружнього життя сталася велика радість: народилася донечка. І хоч Анатолій вже жив у батька, та для Панасюків він так і залишився сином. Аж раптом на цих людей поганим вихтем упало горе. Мирон Йосипович був сільським «ястребком», мав гвинтівку. Як і багато інших мешканців Мишева. Однієї ночі до його хати прийшли невідомці, забрали гвинтівку... А на другий день він уже сидів під слідством у районному відділі НКВС. Вирок суду був несподіваний і суворий: 25 років позбавлення волі. Відтоді щодня Анатолій заходив до названої мами Марії Василівни і її маленької донечки, допомагав, чим міг. А в батька підростало п'ятеро синів, його братів. І їм теж потрібна була допомога. А ще дуже хотілося йому бувати в Литовежі, на місці колишньої застави, на могилі матері, котрої він не пам'ятав. Сам не знав, як то виходило, та в оселі Федори Максимівни, де підростала дочка Ніна, він затримувався найдовше... Одне слово, Анатолій взяв собі Ніну за дружину. На той час він вже вивчився на шофера, працював у Нововолинську в другій автоколоні. Йому тоді пропонували квартиру у місті. Відмовився. Хотів жити в Литовежі. В сільській Раді попросив, щоб дали йому земельну ділянку під будівництво власного будинку поблизу колишньої застави. Сам вибрав незатишну місцину, що продувалася вітрами, далеко від центральної дороги. Але для нього та місцина була свята. І тут він разом з Ніною, з допомогою батька і чотирьох своїх названих матерів, поставив будинок. У ньому й живе. З вікон видно колишню заставу, обеліск, які завжди нагадують йому війну. Тут ростуть чотири липи і каштан — німі свідки минулого. Війна і час залишили на них свої карби. Місцеві хлопчаки ще й сьогодні видовбують із їхніх стовбурів осколки. Деякі гілки лип не цвітуть, не рясніє плодами каштан. Поряд з ними — молоді берізки, осокори, посаджені Анатолієм Васильовичем.

Цього року побував я з Анатолієм та його дочкою Софією на цьому пам'ятному місці. Чистому, впорядкованому. Видно, як широко розлився Буг... Потім ми йшли дорогою біля дерев'яної церкви, за якою сільський цвинтар. Анатолій Васильович зняв шапку. Дочка притулилась до батька. Я трошки відстав, щоб вони залишилися наодинці із своїми думками, з пам'яттю про тих, до кого прийшли. Дві могили, а посеред — один хрест. На ньому табличка з написом: «Тут спочивають Чернова Софія, н. 1921, п. 1941. Столяр Анастасія, н. 1908, п. 1941. Загинули трагічно».

Син стояв біля могили матері із сльозами на очах. Про що він думав — не відаю. Не питав. І так усе було зрозуміло.

Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

На знімку: А. Чернов з донькою Софійкою на місці колишньої застави.

Фото **М. ЗІНЧУКА.**

Жарт номера

Які у нас чудові економічні програми... коли б їх ще не треба було виконувати.

В'ячеслав НАЛЬОТОВ.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Суботній фейлетон

«SONI» ЗАМІСТЬ «МОНІ»

Народ живе жваво. Динамічно живе народ. Ще й не розвидниться як слід, а люд уже — як комашня. Хто куди, але всі з торбами. Переважно з великими і занадто великими. Одні — на базар, інші — на вокзал, треті — на площу до «туристського» автобуса. З маленькою сумкою — до крамниці.

А там — теж не нудьгують, бо все змінюється як у калейдоскопі. Он у тому відділі вчора ще були баночки з натяком на дитяче харчування, а сьогодні — французькі протизаплідні засоби. А у вітрині, де напередодні яловичі суглоби лежали, нині — імпортний дезодорант «Для інтимних частин тіла» і знову ж таки імпортний лосьон проти облисіння...

У житті так здавна повелося: щось зникає, щось з'являється. Ось, приміром, ропала імперія, а у мого колишнього однокашника і запеклого двійочника Петра Вовчука звідкись узявся «Мерседес». То що вже тут розводитись про торгівлю! У цій заплутаній сфері почалися такі метаморфози, що нехай їм грець.

Ось заходять бабуся з трирічною онукою до магазину «Кулінарія», що на розі проспекту Миру і вулиці Симона Петлюри.

— Бабуню, — просить дитя, — купи моні... (Бачте, таке мале, а пам'ятає: тут, окрім усього іншого, бувало й молоко у пакетах).

— Немає, дитинко, тут «моні». Хіба що коржика купимо, — зітхнула бабуся і вельми сердито глянула праворуч на молодих, файно зодягнутих, панків за прилавками.

У колишній «Кулінарії» обходяться без «моні». Немає там ні напівфабрикатів, ні субпродуктів, ні варених овочів, ні навіть яловичих ратиць. А було так зручно, особливо пенсіонерам і зайнятим на роботі господиням, взяти тут вінегрету, тушкованої капусти, пельменчиків чи вареників, щоб ото одразу — в окріп ... Все щезло. Хіба що сякий-такий торт та ще коржик. Та й саму «Кулінарію» загнали у куточок, а кругом хазяйнують вищеозначені молодики, за спинами яких, на полицях, — заморські дива. По мільйону-півтора за штукенцію. Зате який клас! Автор цих рядків спочатку було подумав, що то нумерація на «відиках» і «магах»... Виявилося — ціни. Це вам не гуляш з відварених легенів...

Вічна істина: щось зникає, щось з'являється. Зникли сушені в'юни — з'явилися свої ж таки, рідні, пани. І не лише вони. Багато чого нового побачиш. Зайдеш, приміром, до овочевого магазину — очі розбігаються. Не від свіжої городини, а від етикеток на пляшках!

З огляду на такі «метаморфози» в автора виникло невідворотне бажання (ні, ні, не викласти півтора мільйона) негайно поспілкуватися з кимось із компетентних у питаннях харчування службовців. Куди ж звернутись, як не до міської управи. «Управа»! Погодьтеся, звучить. Це ж не якийсь там «ви-кон-ком». Управа — значить управляє, направляє, скеровує, а не просто виконує.

Моїм співбесідником зголосилася стати спеціаліст з означеної управи пані Галина Савицька. Проблему «переорієнтації» магазину напівфабрикатів пані Галина обгрунтувала коротко і спокійно:

— З «Кулінарії» зняли фонди м'яса — нічим торгувати. Закуплене на ринку — дуже дороге, його ніхто не братиме. Знайшли вихід — здати приміщення молодим бізнесменам в аренду.

Чудеса, як каже мій приятель. Як зрозуміти пані Галину з управи? За сотні й тисячі карбованців товар не купуватимуть, а за мільйони — навпаки. Обурює логіка дій управи: на проспекті Миру, впродовж півкілометра набереться з десяток «точок», де надійно осіла «соня». А ось «Кулінарії» не знайдеш на жодній з двадцяти вулиць. Ну, добре, невідомо, у які нечорноземні (чи навпаки) світи мігрували наші свинина і яловичина. Ну, а морква, бурячок червоненький, капуста, вареники ліниві, картопляні котлети, отой самий вінегрет, — вони куди поділися? А нікуди! Цим просто перестали займатися, бо з тієї морквини зиск, як на стриг вовни з бегемота, одна лише морока.

На недавній сесії Рівненської міської Ради, де затверджували списки об'єктів приватизації, депутати дуже суворо вимагали: упродовж п'яти років — ані найменшого відхилення від профілю. Бо інакше — у вчорашній перукарні буфет відкриють... Така суворість — не для спритних бізнесменів. Перепрофілюють в один момент. І дозвіл одержать. І як захочуть, зроблять з перукарні качатник, а з магазину — масажний кабінет. Якщо окремі хвацькі хлопці зібралися стати власниками двадцяти-тридцяти об'єктів, то для них «приватизувати» якогось столоначальника — як оком моргнути. Он уже ловкачі і на орендне комерційно-виробниче підприємство фірму «Меблі» зазіхнули. Хоча згідно з постановою Кабінету міністрів України від 30.01.93 р. № 72 майно фірми передане у відання Державного комітету України з матеріальних ресурсів. Значить, столиця має визначати долю колективу, який, до речі, не збитковий, а дає державі прибуток (чи не логічніше було б пустити «з молотка» тих, хто більше проїдає, ніж заробляє?). Але «Меблі» — дуже ласий шматок, та й ціна на сьогодні — майже символічна. І може статись, що завтра там уже будуть не меблі, а розплідник черепах чи ще якесь валютне диво. Якщо відверто, то під прицілом ділків не лише цей об'єкт...

З усього видно, що ми ще не скоро вирвемося з тенет минулого, з тієї суспільної атмосфери, коли говориться одне, а робиться інше. Бідкаємося на усіх рівнях, що пенсіонерам живеться сутужно. Проливаємо крокодилячі сльози. А дітками як опікуємося? Про них, сердешних — наша найперша турбота. А насправді пенсіонеру за доступною ціною нічого запропонувати, зате дитині замість «моні» — скільки хочеш «SONI».

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Демократичні пристрасті

Усім — по булаві!

Мені потрібна булава. Гетьманська. Ну хоч маленька, але персональна. Я ж не винен, що так склалося. Історично і генетично.

Отже, історія...

Усім відомо, що назву державі дає народ. У Туреччині, наприклад, живуть турки. А тепер пригадаємо, що Україна колись називалася Гетьманщиною. Чому? Тому, що в ній жили гетьмани. Так і писали в анкетах: національність — гетьман...

Щодо генетики...

Думаєте це жарт, коли говорять: «Де два українці, там три гетьмани»? Тож: кожний українець — півтора гетьмана. Це не жарт. Це, панове-товариші, — генетика.

Виходить-таки, що ми — гетьмани.

А що ж то за гетьман без булави? Ніщо. Та булав на всіх не вистачає. Дефіцит. Потрібно пробиватися до керівного складу. Там з булавами легше. Але всі місця зайняті.

І тут мене напоумило.

— Давайте щось створимо, — кажу кумам.

— Рух? — питає кум.

— Ні. НРУ уже є.

— А ми назвемо Найнароднішиий рух України, — не відступає кум.

— Не піде. Абревіатура, як і в Народного, — НРУ.

— Тоді — ще народніший рух України. ЩНРУ, — виручила кума.

Так і вирішили. Зрозуміло, що утрьох ми стали співголовами. Молодa. Та однієї булави на трьох замало.

— Навіщо кумі булава?! Жінок на Січ взагалі не допускали! — гарячкує кум.

— Тепер усі рівні, — огризається кума. — До того ж маємо прецедент...

Треба було на чомусь зійтись, щоб не гарячкувати:

— Не сваріться. Створимо ще й партію.

— Беру на себе демократичну, — загорівся кум.

— Уже є. ДемПУ. Вигадай щось інше.

— Для чого ламати голову. Кума уже вигадала. Створю ще демократичнішу партію — ЩДемПУ.

— Куди вже демократичніше? Отже — анархія...

— Нічого. Пережили тоталітаризм, переживемо і анар... пробачте, — демократію.

— Ми, жінки, консервативні. Тому я створю Консервативну демократичну партію — КДемПУ, — рішуче заявила кума.

— А всі разом — антиімперський тил!

— Чому — тил?

— Бо фронт уже є. Будемо бити клятих імперців у їхньому ж тилу. Тим більше, що вони вже діють у нашому. Та головне те, що кожний матиме по булаві! Вірніше, — по булаві з «хвостиком».

— Цікаво, хто ж фінансуватиме нас, — не без єхидства запитала практична кума.

— Це — дрібниці. Налагодимо виробництво булав. Чавунних і бронзових. Для жінок — з алюмінію. «Заломимо» ціну. Як монополісти.

— А щоб прихилити до себе народ, кинемо гасло: «До 2000 року — кожному персональну булаву!» — підхоплює кум.

Була презентація. 8 шампанським. Було весело.

... А в глибині душі — неспокій і тривога. І жевріє думка. Крамольна. Недемократична: «Може, краще, все-таки, з одним гетьманом і однією булавою? Один і одна. Хоча б до 2000 року».

Анатолій ДЯДЮН.

Замість спростування

А МИ ВАС ПОПЕРЕДЖАЛИ!

А все ж таки останні роки гласності нас дечого навчили! Справді: донедавна кожне слово, кожна кома, надруковані в газеті, сприймалися мов та аксіома про паралельні прямі. Проте, як казав той, часи змінюються. Мудрішим нині став читач. Тепер його, навченого численними псевдосенсаціями, лжецілителями та «порадами» на кшталт «як розбагатіти», на полові не проведеш. І коли начебто солідна київська газета раптом цілком серйозно розповідає, як під Києвом злі голодні свині загризли людину (і де сіроманець взявся — хіба із зоопарку втік?), читач уже думає: плакати чи сміятися. Бо нині в деяких газетах кожне повідомлення, що той ребус: не знаєш — вірити чи ні.

Тут уже й солідним газетам важко втриматися від спокуси. А тим більше, першого квітня: коли не те що розігрувати можна — не можна не розігрувати.

З усіх повідомлень, надрукованих у першоквітневому «Інформаційному курені», найбільший відгомін мала замітка «Буде Україна з аеростатами», де йшлося про аеростат індивідуального користування, що його нібито може придбати кожний охочий за 30 тисяч купонів.

Бажання купити «винахід» у роздріб та оптом (були й такі!) цілком природне. Бо, повірте, якби такі аеростати справді продавали, ми у «Курені» самі не зівали. А що: екологічно чисто і головне — зручно. Сів — і лети собі куди душі заманеться. В усякому разі нашим екс-секретним КБ та підприємствам «оборонки» тут є над чим посушити голови. Попит на аеростати в Україні шалений. Хіба добра тисяча телефонних дзвінків до редакції по виході замітки — не переконливе тому підтвердження?

Деякі фахівці у справах валютних забавок придбати цуценя від екзотичного песика Баксі, котрий, згідно іншим нашим першоквітневим жартом, нібито нюхом вгадує фальшиві долари та дойчемарки. А ось із золотом Полуботка сталося непорозуміння: адреса, зазначена у першоквітневому числі «Куреня», була надто вже неконкретна, і це вкрай засмутило нащадків, які з портфелями та валізами приїхали по свою частку козацьких скарбів.

А ми вас попереджали! І недарма напередодні першого квітня надрукували в «Курені» поради «Як запобігти розіграшам». Та і саме першоквітневе число газети, верстка, комікс, вміщений якраз під «сенсаційними» повідомленнями, — усе недвозначно натякало: тому, що тут надруковано, не поспішай одразу вірити.

Хоча загалом Куринна рада вдоволена. Бо, пригадуючи відлуння тодішніх першоквітневих розіграшів «Куреня» і порівнюючи з теперішнім, радієш такому відкриттю: відсоток читацького загалу, що піддається на розіграші, значно зменшився. Отакі ми стали метиковані — не проведеш!

А для тих, хто й досі почувається недостатньо загартованим, щоб розпізнати розіграш сусіда чи уряду — пропонуємо невеличкий психологічний практикум. Прочитайте оці дві інформації. І спробуйте визначити, що тут всерйоз, а що — жарт.

Ваш КУРІННИЙ.

ЛАУРЕАТ КВІТНЯ

Міжнародний культурологічний центр «Відродження» назвав людиною квітня молодого маловідомого перекладача Самсона Шароварського з невеличкого міста Глеваха, що на Київщині. Це високе звання літератор виборов завдяки наполегливій плідній праці на ниві перекладу класичної російської поезії. Улюбленим автором талановитого перекладача традиційно є видатний російський поет Некрасов. Якщо не навести кілька рядків, як кажуть, з-під пера новатора, значить не сказати нічого. Ось як влучно, яскраво талановито звучать знамениті некрасовські слова:

«Зима, крестьянин, торжествуя,
На дровнях обновляет путь»,

у інтерпретації Самсона Пилиповича:

«Зима, селянин в ейфорії
оновлює на санях шлях.
Дурний москаль — і той радіє,
і мружить очі клятий лях».

Воістину — спочатку було слово...

НАРЕШТІ І ВОВКИ СИТІ

Столицею прокотилася нова хвиля перейменувань. Торкнулася вона й метрополітену. Так, наприклад, станція метро «Піонерська» стала «Броварською», «Ленінська» — «Театральною», «Більшовик» — «Шулявською» тощо. Нова кампанія не всім до вподоби. Громадяни, особливо ветерани, не скрізь вітають новації. Так, багато нарікань з приводу перейменування станції «Ленінська». «Історію переписати неможливо», — така основна теза невдоволених, голос яких у загальному хорі досить гучний. Ситуація загострилась настільки, що дане питання було винесене на чергову сесію міськради. Рада ухвалила компромісне рішення — станції метрополітену повернуто стару назву. Але тепер поїзди минатимуть «Ленінську» без зупинки. Як кажуть: і вовки ситі, і вівці цілі.

Юрій БОЛЬШАК.

Римовані стібки

БАГАМИ

На екрані — пальми, море,
Біля моря — дами:
— Приїздіть відпочивати
До нас на Багами.
Тут повітря, сонце, простір,
В ресторанах аж до ранку
Веселяться пари.
— Продивився дід Микита
Уважно рекламу,
Каже бабі:
— Може, й справді
Махнем на Багами.
Покупаємось у морі,
Поживем в готелі.
Вечорами будем пити
Віскі і коктелі.
Баба гримнула на діда:
— Мовчи, балабоне.
Ну навіщо кудись їхать
І де взять купони?
Ось піднімуть ще раз ціни,
То на ті Багами
Віднесуть тебе зі мною
Уперед ногами.

АСОЦІАЦІЯ...

Ходить п'яний зоопарком,
Всюди носа пхає.
Бачить, в клітці бегемот
З нудьги позіхає.
Подививсь на те п'яничка
Й затремтів від ляку:
— Не дай, Боже, моїй жінці
Отаку ротяку.

Микола КАТРУШ.
Полтавська область.

Мал. Володимира ХОРОШЕНКА.

ЧЕТВЕР
13 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Молодіжна студія. «Нон-стоп рандеву».
9.05 Літературна класика на екрані. Худ. фільм «Гамлет». 1 серія.
10.20 Телетехнотека.
10.45 Концерт-бенефіс Раїси Кириченко. Частина 1.
12.00 УТН.
12.10 «Для злагоди і добра». Теленарис.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Подорож у літо».
16.40 Освітній канал. Фізико-математична школа. Як розв'язувати контрольні задачі з фізики. На всі руки майстер. Витинанки.
17.25 Відеофільм «М. Хвильовий. «Я».
18.15 Співучі зірки України. Концерт Діани Петриненко та Костянтина Огнєвого.
19.00 УТН.
19.10 Право. Телерадіоканал.
20.00 Три дні в Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії. Передача 3.
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Молодіжна студія «Гарт».
22.45 Літературна класика на екрані. Худ. фільм «Гамлет». 2 серія.
0.00 УТН.
0.10 Гоп-ля.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.25 Грає камерний оркестр російських народних інструментів «Забайкальський самоцвіт».
8.45 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
9.30 У світі тварин.
10.10 ...До шістнадцяти і старші.
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Під дахами Монмартру». Худ. телефільм.
13.40 Прем'єра наук.-поп. фільму «Таємниця для мільйону очей. Прощання».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм «В країні веселій дитинства».
15.35 Хіт-майстер «50×50».
16.25 Єдиний світ.
17.00 Новини.
17.25 ...До шістнадцяти і старші.
17.55 Погода.
18.00 Прем'єра худ. телефільму «Просто Марія».
18.45 Театр плюс ТБ.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Лотто «Мільйон».
21.10 Серпантин Марка Захарова.
22.10 Разом з «Динамо». До 70-річчя Всеросійського товариства «Динамо». У перерві — 23.00 Новини.
0.00 Футбол. На шляху до Уемблі.
1.00 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

13.00 Вісті.
13.25 «Розлучимося, поки хороші». Худ фільм. 1 і 2 серії.
15.40 Там-там-новини.
15.55 ТрансРосефір. «Уральський варіант».
16.40 Людина справи.
17.10 М-трест.
17.25 Голос Азії-93.
17.55 Арт-обстріл.
18.55 Київська панорама.
19.15 Студія «Укртелефільм» представляє: «Вуйко і ведмідь». Українська народна казка.
19.25 Свято кожного дня.
19.35 Прем'єра худ. телефільму «Санта-Барбара». 167 серія.
20.25 На сесії ВР Російської Федерації.
21.00 Без ретуші.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Вперше на телеекрані. «Баттерфляй». Фільм про Романа Віктюка.
23.25 Гумор звідти...

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

11.35 Мультфільми.
11.50 Худ. фільм «Камураска». Драма.
13.50 Відеомузика.
19.40 Мультфільм.
19.50 «1000+1».
19.55 Худ. фільм «Співучасть у вбивстві». Детектив.
21.35 Музична пауза.
21.40 «1000+1».
21.45 Худ. гостросюжетний фільм «Тельма та Луїза».

П'ЯТНИЦЯ
14 травня

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Молодіжна студія. «Гарт».
9.00 До уваги шкіл. Контрольна робота (тестування) з іноземних мов.
9.05 Три дні в Києві. Фестиваль слов'янської співаної поезії. Передача 3.
9.45 Літературна класика на екрані. Худ. фільм «Гамлет». 2 серія.
11.00 Концерт-бенефіс Раїси Кириченко. Частина 2.
12.00 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Танцюйте з нами.
16.40 Прем'єра телефільму «Освідчення» («Укртелефільм»).
17.00 «Бембі». Вистава Одеського театру опери та балету.
18.20 «Старі боги» Михайла Нестерова.
19.00 УТН.
19.10 Урядовий вісник.
19.40 Солом'яний дзвін. Всеукраїнський фестиваль дитячої пісні.
20.10 Молодіжна студія. «Ділові відомості».
20.40 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 УТН.
21.30 Спорткур'єр.
21.45 Гуморина-93.
22.45 Арт-майдан. Лауреат Міжнародного конкурсу ім. Прокоф'єва Вікторія Жадько. Зустріч з меломаном. II Всеукраїнський конкурс ім. Леонтовича. Шедеври класичної музики. Авторська пісня.
0.15 УТН.

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

9.55 Клуб мандрівників (з сурдоперекладом).
10.50 Прес-експрес.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 Америка з М. Таратутою.
11.50 «Собаче серце». Худ. телефільм. 1 і 2 серії.
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Бридж.
14.50 Бізнес-клас.
15.05 Блокнот.
15.10 Худ. фільм «Місто майстрів».
16.45 Справа.
17.00 Новини.
17.20 Телеканал «Останкіно» представляє програму «Шлях у Мекку».
17.45 Погода.
17.50 Людина і закон.
18.15 Америка з М. Таратутою.
18.45 Поле чудес.
19.40 Вечірня казка.
19.55 Реклама.
20.00 Новини.
20.40 Людина тижня.
20.55 Прем'єра худ. фільму «Подвійна ставка» (Франція).
«ВІД» представляє:
22.25 Політбюро
23.00 Новини.
23.20 Музобоз.
0.00 Автошоу.
0.15 Хіт-конвейєр.
1.15 Прес-експрес.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.25 Іжиця.
13.55 Антракт.
14.15 Театральний роз'їзд. Ю. О'Ніл. «Під в'язами». На виставі ВДТ ім. Г. Товстоногова.
15.00 Телебіржа.
15.30 Там-там-новини.
15.45 Студія «Рост». Клуб-Т.
16.15 ТрансРосефір. «Місто майстрів».
16.45 Свято кожного дня.
16.55 «Зісланий на планету Земля». Худ. фільм. 10 серія.
17.45 Парламентська година.
18.45 Київська панорама.
19.05 Студія «Укртелефільм» представляє: «Золота гора». Українська народна казка.
19.20 Реклама.
19.25 «Мати крулей». Худ. фільм.
21.20 «Даніель Ольбрихський». Док. фільм.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Зірки говорять.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 Джаз-клуб «Акваріум».
23.00 Вечірній салон.

СТУДІЯ ПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ»

13.25 Мультфільми.
13.45 Худ. музичний фільм «Прийшла і кажу».
15.15 Відеомузика.
15.20 Худ. гостросюжетний фільм «Вогняні птахи».
16.50 Музична пауза.
19.00 Мультфільми.
19.15 «1000+1».
19.20 Худ. фільм «Звичайне чудо». Казка для дорослих.
21.40 Інформаційна програма «Рулетка».
21.50 «1000+1».
21.55 Худ. фільм «Це трапилось у Лос-Анжелесі». Комедія.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Загальний тираж 845793

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
1 2 3 4 5 6 7 8 9
Зам. 0311084.

Сторінки 1, 6, 7 набрані і зверстані в комп'ютерному центрі «Голосу України».